

3:31-33 Nevuchadnezzar's letter

1. Abarbanel Maayan 6, Tamar 5 (pg. 317-318)

והוא חשב בלבו לבטל הגזירה העליונה ההיא ולסדר עניני מלכויות הארץ באופן שיהיו נכנעים ומשועבדים לו ולזרעו לעולם... ומפני הגאווה ההוללת הזאת נגזר עליו לטרדו מבני אדם וללכת כעיר פרא בין החיות...

He thought that he would erase the heavenly decree and arrange the earthly empires such that they would be humbled and enslaved before him and his seed forever... Due to this empty arrogance, it was decreed that he would be chased from human society, to travel like a wild donkey among the beasts...

2. Ibn Ezra to 4:3

יספר כל המעשה שעבר ונכתב ככה בעבור כבוד דניאל שכתב המלך ככה לכל מדינות מלכותו ותפארת גדולה היתה לישראל

It tells the entire story that happened, and it was written thus [here] in honour of Daniel, for the king wrote thus to all of the lands of his reign, and it was a great source of splendour for Israel.

4:1-15 The Dream

3. Abarbanel Maayan 6, Tamar 5 (pg. 318)

והראו לו שהאדם עץ השדה ושהוא היה כאותו אילן הגדול והגבוה והיפה אבל צומח הווה נפסד בהכרח

They showed him that man is a tree of the field. He is like that great, tall, beautiful tree, but he must [likewise] grow, exist, and then be destroyed.

4:16-25 The Interpretation

4. Midrash, Shemot Rabbah 30:24

מי שדורש המקרא הזה עושה לדניאל מטיח דברי' כלפי מעלה שאמר לנבוכדנצר מרי חלמא לשנאך, אין שונאו בעולם יותר מן הקב"ה שהחריב את ביתו והגלה את בניו, ועוד גם ישראל היו שונאיו והיה מקלל אותן, אלא נתן דניאל לבו כנגד הקב"ה ואמר מרי שבשמים הבא את החלום לשונאך זה

One who analyzes this verse [as it is written] makes Daniel a blasphemer for saying to Nevuchadnezzar, "My master, may this dream be for your enemies." Nevuchadnezzar had no greater enemy in this world than Gd, for destroying His house and exiling His children! Further, the Jews were his enemies, and so Daniel was now cursing them! Rather, Daniel turned his heart toward Gd, saying, "My Master in Heaven, bring this dream upon this enemy of Yours."

5. Rashi to 4:24 (based on Midrash Tanchuma Mishpatim 4)

ומה ראה דניאל להשיא עצה טובה לנבוכדנצר ראה ישראל עניים שפלי גולה מחזירין על הפתחים והשיאו עצה להננם אמר לו עניים אלו שהגליתם רעבים הם פרנסם וכן עשה פתח אוצרותיו והיה מפרנסם כל י"ב חדש

What moved Daniel to give this good advice to Nevuchadnezzar? He saw the Jews, poor, lowly in their exile, going from door to door, and he advised Nevuchadnezzar to aid them. He said, "These paupers you exiled are hungry; support them!" And so Nevuchadnezzar did, opening his stores and supporting them for twelve months.

6. Abarbanel Maayan 6, Tamar 4 (pg. 317)

אם היתה הגזרה עבור גאותו הנה אם יכנע לעבוד השפלים ממנו והם העניים תסור זאת הגזירה

Were the decree for his arrogance, then if he would serve lowlier people, the needy, then the decree would vanish.

Nevuchadnezzar's fate

7. Abarbanel Maayan 6, Tamar 4 (pg. 316)

בהיות האדם אמצעי בין השכלים הנבדלים ובין הבעלי חיים הבלתי מדברים כפי השכלתו, כאשר התגאה ויצא ממחיצתו ואמר אדמה לעליון היה מענשו שלא לבד יבצר ממנו מה שביקש והוא לעלות למדרגת עליונים אבל גם מה שהיה לו ראשונה שהיה במדרגה ממוצעת לא ישאר בו

Man is intermediate, his intellect situated between the lofty intellects and the mute creatures. When he became arrogant and he left his space, saying (Isaiah 14:14), "I will be like the higher beings," his punishment was not only that his goal of ascending to the levels of the higher ones was kept from him, but also that the intermediate state he had originally occupied no longer remained to him.

8. Midrash Tanchuma Mishpatim 4

פתח אותו רשע אוצרותיו וחלק להם י"ב חדש לאחר י"ב חדש שכח אותו רשע את החלום והתחיל לטייל על פלטרין שלו שמע קול המון צעקת העניים לפני אוצרותיו אמר לעבדיו מה קול זה שאני שומע, אמרו לו העניים שהגלית תובעים פרנסתם, מיד נכנס בו עין רעה, ענה מלכא ואמר "הלא דא היא בבל רבתא די אנה בנייתה לבית מלכו בתקף חסני וליקר הדרי" (ד:כז) אמר אילולי בית הממון שלי מהיכן אני בונה המדינה הזו כולה? צוה ופסק להם שנאמר (ד:כח) "עוד מלתא בפום מלכא וגו'" אמר ליה הקב"ה רשע מי גרם לך שלוחה כל אותן י"ב חדש? הלא הצדקה שעשית! ומה אומות העולם כך [נענשים על קמצנות] ישראל על אחת כמה וכמה...

The wicked one opened his stores and distributed to the people for twelve months. After twelve months, the wicked one forgot the dream. He began to stroll atop his palace, where he heard the cries of the poor masses before his [still open] stores. He asked his servants, "What is this sound I hear?" They said, "The paupers you exiled are demanding their support." A stingy eye entered him, and the king replied (4:27), "This is great Babylon, which I built to house a palace, with my strength and my glory!" He said, "Without my stores, how could I build up this entire land?" He decreed that the aid be halted, as the text continues, "The word was still in the king's mouth, etc."

Gd said to him, "Wicked one! What caused your peace all twelve months? It was the tzedakah you practiced!" And if this happens to the nations [for stinginess], how much more so for Israel.

9. Abarbanel Maayan 6, Tamar 5 (pg. 320)

והיה אמתת זה שגברה בו על דרך הפלא פתאום מרה שחורה בשיעור מופלג שהוא מעצמו היה מואס בני אדם ובורח מהם ושוכן במדברות והיה מואס מאכלי המלכים והיכליהם מטות זהב וכסף ובוחר ללכת יחידי מתנכר לרגלו בשדה כל היום וכל הלילה עד שחשך זיוו ותוארו ושערו וצפרניו גדלו מאד והיה מאכלו עשב השדה כמו הבעלי חיים כי כן יאכלו הולכי מדברות בהיותם יחידים מתבודדים. וגם לבו שהיה מקודם לב חכם בחליו ותגבורת השחורה בו מלב האנשים נשתנת לפי שלא היה לבו ומחשבותיו כבן אדם ולא כ"ש כמלך אבל היה לבו בקרבו כלב חיה אחת נמשך לתאותו בלתי חושש לא אל השכל העיוני ולא אל השכל המעשי. ולפי שהיו הכל רואין אותו לא נחשב כמת כי אם כחולה או שונא הבריות ומואס חברת בני אדם ולכן לא מרדו בו עבדיו ולא מלך אחר במקומו.

In truth: miraculously, suddenly, extraordinary quantities of black bile overcame him, such that he rejected human society and fled from it, dwelling in the wilderness, rejecting royal food and palaces, sofas of gold and silver. He elected to travel alone all day and all night, estranged, in the fields, to the point that his radiance and appearance darkened, his hair and nails grew very long, and his food was the grass of the field as the food of beasts, and as solitary desert wanderers eat.

His heart, which had once been wise, was changed from the heart of human beings through his illness and the growth of darkness in him. His heart and thoughts were not those of people, certainly not those of a king. His heart was like that of a beast in him, drawn to his desires, without any concern for intellectual or pragmatic thought.

Because everyone saw him, he was not thought to be dead, but only ill or anti-social and rejecting association with human beings, and so his servants did not rebel against him, and no one reigned in his stead.

10. Abarbanel Maayan 6, Tamar 5 (pg. 318)

ולא נעדר ממלכותו בהחלט כפי רשעתו כפי שאמר 'עיקר שרשוהי בארעא שבוקו', לסבות: ראשונה לפי שלא תתבטל גזירת הקל יתברך שגזרה מלכות נ"ג כל ימי חייו ובנו ובן בנו שבעים שנה כמו שאמר ירמיהו 'ועבדו אותו ואת בנו ואת בנו עד בא עת ארצו'. והסבה השנית היא שהחזיר הקב"ה דעתו ומלכותו כדי שיתפרסם לבני אדם גבורותיו ואם היה מת או נעדר ממלכותו כדרך כל הארץ לא היה נמשך ממנו שבה הקל יתברך ופרסום גבורותיו

He was not removed from his empire entirely, as would have suited his wickedness – as it said, 'Leave the essence of his roots in the ground' – for [two] reasons. First, due to the Divine decree that the monarchy of Nevuchadnezzar, his lifetime and those of his son and grandson, would be seventy years, as Yirmiyahu said, "And they will serve him, his son and his grandson, until the time for his land comes." And the second reason is that Gd restored his mind and reign so that Divine might could be publicized. Had Nevuchadnezzar died or disappeared from his empire in the way of the land, praise of Gd and publicity of His might would not have resulted.

The Punishment of Daniel

11. Talmud, Bava Batra 4a

מפני מה נענש דניאל מפני שהשיא עצה לנבוכדנצר

Why was Daniel punished? Because he advised Nevuchadnezzar...

12. Talmud, Bava Batra 10b

איפרא הורמיז אימיה דשבור מלכא שדרה ארבע מאה דינרי לקמיה דרבי אמי ולא קבלינהו שדרינהו קמיה דרבא קבלינהו משום שלום מלכות שמע רבי אמי איקפד אמר ליה +ישעיהו כ"ז+ ביבש קצירה תשברנה נשים באות מאירות אותה
Ifra Hormiz, mother of Shabur Malka, sent 400 *dinar* to R' Ami, and he did not accept it. She sent it to Rava, and he accepted it for the sake of peace with the government. R' Ami heard this and was angry; he said, "Doesn't he know Isaiah 27:11, 'When her harvest dries up, she will be broken, women will come and kindle it?'"

13. Rav Yaakov Medan, Daniel: Galut v'Hitgalut pg. 101

אין בכח צדקה לעניים לפתור את בעיית הגאווה וגסות הרוח שנבוכדנאצר לקה בה. אפשר שזה היה חטאו של דניאל, שלא הבהיר את דבריו לנבוכדנאצר עד תומם, ונטע בו את התחושה, שצדקה שיחלק לעניים תרצה את זעמו של הקב"ה על גאוותו. אך אם חטא אדם בגסות רוח, היכול לשחד את פני מי שלא ישא פנים ולא יקח שוחד...

Giving tzedakah to the needy cannot resolve the problem of haughtiness and arrogance, which plagued Nevuchadnezzar. Perhaps this was Daniel's sin; he did not entirely clarify his words to Nevuchadnezzar, and he planted within Nevuchadnezzar the feeling that the tzedakah he would distribute to the needy would pacify Divine wrath at his arrogance. Can one who sins with arrogance then bribe the One who neither shows favour nor accepts bribes?

Why did Nevuchadnezzar send the letter?

14. Abarbanel Maayan 6, Tamar 5 (pg. 318-319)

התשובה האמיתית בזה היא שני' כאשר הכיר בעונשו וידע חטאתו אשר חטא שם על לבו לעשות תשובה שלמה והוא ראה שהיה עונו בחלול ד' בחשבו לבטל הגזירה ולשדד יכלתו ושעל כן באה עליו הצרה הזאת ושהיה דרך התשובה שלמה על עון חלול ד' לקדש שמו ברבים... ולי עוד בזה סבה שנית והיא שני' לפי שראה עצמו מגורש מבני אדם ויצא קול בכל מלכותו שנגזר עליו מן השמים העדר מלכותו ובטול ממשלתו לפי שנמשל כבהמות נדמה, לכן חשש אולי בקצוות ארץ ממשלתו יקומו אנשים בני בליעל לפרוק מעליהם עול סובלו והיו מורדים במלכותו ויקומו עבדים מתפרצים מאדוניהם באמרם המלך נ"נ כבר מת או בטל מן העולם נשבר מטה עוזה נגדע מקל תפארתו. הנה בעבור זה כדי לישב לבבות בני אדם האומות והלשונות וכל איש על מקומו יבא בשלום ולא ירים את ידו ואת רגלו נגד מלכותו כתב לכל העמים והלשונות ספור הענין איך היה להודיעם איך היה ענינו מום עובר ושעדין הוא בגבורתו וחזקו ורוב דעתו

The truth is that Nevuchadnezzar, when he recognized his punishment and knew his sin, turned his heart to repent. He saw that his sin was in desecrating Gd's Name by thinking to cancel the [Divine decree] and thwart His will, and that this was why the trouble had come upon him. He realized that the way to repent fully for the sin of desecrating Gd's Name would be to sanctify His Name publicly...

A second reason also appears correct, that Nevuchadnezzar saw himself exiled from the company of man, and word had circulated throughout his empire that the loss of his reign and end of his power had been decreed upon him, for he had become as a beast. He worried that in the outlying areas of his empire, evil men would rise up to cast off the burden of his yoke, and they would rebel against his reign. Slaves would rise up against their master, saying, 'King Nevuchadnezzar is already dead or lost from the world, the rod of his might is broken, the staff of his splendour is cut off.' Therefore, to settle the hearts of men, nations and tongues, each person coming to his place in peace, and no one raising a hand or foot against his reign, he wrote to every nation and tongue of what had happened, to inform them that his fate had been a passing blemish, that he retained his might and intellect.

The death of Nevuchadnezzar

15. Abarbanel Maayan 7, Tamar 1 (pg. 322)

נכתב הספר הזה וכל חלק וחלק ממנו לשתי התכליות שזכרתי והם האחד להגיד מעלת דניאל ומדרגתו בחכמה ובנבואה והשנית להעיר על עניני האומה הישראלית מהדברים שבאו עליה ועתידין להיות בשוב ד' את שיבת ציון ולכן לא נזכרו בספר הזה כי אם הספורים שנלמד מהם אותם שתי הפנות

This book - and each of its portions - was written for the two purposes I have mentioned: 1) To tell us of Daniel's stature and his great wisdom and prophecy, and 2) To speak of the matters of the Jewish nation, that which happened to it and that which will happen to it when Gd restores the captives of Zion. Therefore, the book includes only stories from which we will learn of these two aspects.

Who is Belshazzar?

16. Rashi to 5:1

בנו היה ומלך לאחר אויל מרודך שמלך תחת נבוכדנצר וגם (הוא) היה בנו של נבוכדנצר

He was his son, and he reigned after Evil Merodach, who reigned in place of Nevuchadnezzar and was also Nevuchadnezzar's son.

5:1-4 Belshazzar's feast

17. Josephus, Antiquities of the Jews X 11:2 (William Whiston translation)

[The throne] came to Baltasar, who by the Babylonians was called Naboandelus; against him did Cyrus, the king of Persia, and Darius, the king of Media, make war; and when he was besieged in Babylon, there happened a wonderful and prodigious vision. He was sat down at supper in a large room, and there were a great many vessels of silver, such as were made for royal entertainments, and he had with him his concubines and his friends; whereupon he came to a resolution, and commanded that those vessels of Gd which Nebuchadnezzar had plundered out of Jerusalem, and had not made use of, but had put them into his own temple, should be brought out of that temple. He also grew so haughty as to proceed to use them in the midst of his cups, drinking out of them, and blaspheming against Gd.

18. Talmud, Megilah 11b

וכתיב +ירמיהו נ"ב+ "ויהי בשלשים ושבע שנה לגלות יהויכן מלך יהודה [אשר היה בשנה ח' דנבוכדנאצר] בשנים עשר חדש בעשרים וחמשה לחדש נשא אויל מרדך מלך בבל [בשנת מלכתו] את ראש יהויכין מלך יהודה ויצא אתו מבית הכלוא, "תמני ותלתין ושבע הרי ארבעין וחמש דנבוכדנצר, ועשרין ותלת דאויל מרודך גמרא, ותרתי ידידיה הא שבעין. אמר השתא ודאי תו לא מיפרקי אפיק מאני דבי מקדשא ואשתמש בהו היינו דקאמר ליה דניאל +דניאל ה'+ ועל מרא שמיא התרוממת ולמאניא די ביתה הייתי קדמך

"And it was, after 37 years from the exile of Yehoyachin, king of Yehudah [which had happened in the eighth year of Nevuchadnezzar], on the twenty-fifth day of the twelfth month, Evil Merodach, king of Babylon, raised the head of Yehoyachin, king of Yehudah, and took him out of prison." 8 and 37 is 45 years of Nevuchadnezzar, and tradition teaches that Evil Merodach reigned for 23 years, and 2 years of Belshazzar total 70.

Belshazzar said, "Now, certainly, they will not be redeemed! I will take out the implements of the Temple and use them." Thus Daniel said, "You elevated yourself over the Master of Heaven, and the implements of His house were brought before you."